

SANATIN, BİLİMİN ve POLİTİKANIN TECRİTLE BÜYÜK KAPIŞMASI

Mehmet ESATOĞLU*

2006 Nisanı'nda Avukatlar Günü'ydü. Hukuk ve adalet üstüne konuşmalar yapılacaktı o gün. Ülkenin hukuk insanları bir yıl boyunca yapılan adaletsizlikleri anlatacaklardı. Çözüm için kamuoyundan destek isteyeceklerdi. Tam bu sırada adalet adına başka bir ses yükseldi;

"Ben Avukat Behiç Aşçı. Bugün hukukun ve adaletin yok edildiği bir ülkede yaşam hakkı için ölüm orucuna başlıyorum."

Birden tüm sesler sustu. 1999'un son günlerinden bu yana kimi zaman fısıltılarla, kimi zaman da bangır bangır haykırılarak yapılan bir tartışma, kamuoyunun ortasına düşüverdi. Bir hukuk adamı konuşuyordu:

"Ben Avukat olarak 6 yıldır elimden geleni yaptığımı düşünüyorum. Suç duyuruları, davalar, şikâyetlere rağmen tecritin kaldırılması konusunda hiçbir adım atılmamıştır. İşte bu nedenle 5 Nisan Dünya Avukatlar Günü'nde yapabileceğim son şeyi yaparak ölüm orucuna başladım. Kendime ait bir talebim yoktur. Hapishanelerdeki tecritin kaldırılması tek talebimdir. Beni bu eylemi yapmaya iten Adalet Bakanlığı'dır. Eylemime intihar eylemi olarak bakmıyorum. Elbette yaşamayı ben de seviyorum ve istiyorum. Ama müvekkillerimin tecrit koşulları altında tutulduğunu seyrederek yaşamak istemiyorum. Her gün eriyip yok olmalarını izleyerek yaşamak istemiyorum. Onlara karşı bir vicdan borcum var ve bunu ödemeliyim."

Avukatlar gününün rutin kutlamaları durmuştu. İstanbul Barosu'ndan bir avukatın yaz aylarındaki bir toplantıda anlattığı atmosfer oluşmaya başlamıştı. "Biz tecrite sırtımızı dönmüş gidiyorduk. Behiç bizi eylemiyle durdurdu."

6 yıldır sürüp gidiyordu tecrit. 19 Aralık'ta kanlı bir operasyonla devlet ken-

* Yazar, yönetmen

di hapishanesindeki tutsaklara kolluk güçleriyle saldırmış onları bir kez daha teslim alacağız derken 6 kadın tutsağı yakarak öldürmüştü. Ülke koyu bir sessizliğe gömülmüştü.

Ardından bir dolu fikir başladı ortaya atılmaya; kimilerine göre eski koğuş sistemine karşı iyi bir çözümdü F tipi cezaevleri. Herkes “uygar” koşullar altında “ceza” sını çekiyordu. “F” tipi cezaevleri belli bir siyasi görüşün karşı çıktığı bir uygulamaydı. Dolayısıyla buna karşı çıkanlar da o siyasete alet olmuş oluyorlardı. Bir yanda sessizlik öte yanda teslimiyet kokan bir fısıltı rüzgârı ortalıkta dolanıyordu. Bu arada tecrite karşı direnişe geçen onlarca insan da yaşamını yitiriyordu. 2006 yılında ölenlerin sayıları 122’yi bulmuştu. Herkesin bu aldatmacaya karşı çareler aradığı bir sırada bilim sesini yükseltti:

“Türk Tabipler Birliği (TTB) üyelerinin F Tipi hapishanelerle ilgili hazırladığı raporda, tutuklu ve hükümlülerin tamamında sosyal temas yetersizliğinin yanı sıra, uzun süren sınırlı insani temas ve ilişkiden kaynaklanan çeşitli fiziksel ve ruhsal rahatsızlıkların gözlemlendiği bildirildi.”

Bilim de sesini yükseltmişti. Bu sözler tecriti savunan 6 yıldır yaygarasını yapan yalancılar korosunu gerilettiler.

Nisan’dan yaz günlerine aktı zaman. Tecrite karşı mücadele olacak yeni yollar arıyordu. Behiç Aşçı ölüm orucunda 100 günü ardında bırakmıştı. Hukukçular, bilim adamları, işçiler gruplar halinde onu evinde ziyaret ediyorlardı, destek veriyorlardı. Şişli’deki Aşçı’nın evi “Direniş Evi” adını almıştı. Bir gün müzikerler, yazarlar, tiyatro sanatçıları da o eve geldi. Tecrit konuşuldu. Tecrite karşı yoğun bir sansür uygulandıktan yakınıldı. Basın açıklamaları ne televizyonlarda, ne de yazılı basında yer alıyordu. Bu konuşmalar sürerken bir anda işin tarihine yazılacak şöyle gelişmeler yaşandı;

“Teatral bir deneyim fikriydi ortaya atılan, oyun yazarı Bilgesu Erenus tarafından. Oyun metnini o yazacak, hepimiz de o oyunda rol alacak, tecriti birebir olmasa da (zaten bu hiçbir zaman mümkün değildir) belirlenen saat süresince bizzat yaşayacak, tecrite karşı bu kez sanatın dilinden bir şeyler söyleyecektik. Yanı başımızda bir insan, bir avukat göz göre göre ölüme doğru yola çıkmıştı. Nedeni, altı yıldır süren ve ortadan kaldırılması için 122 insanın yaşamını yitirdiği, altı yüzden fazla insanın sakat kaldığı tecrit politikasıydı. Behiç Aşçı da bu ülkenin bir aydınydı ve tecrit politikasının yalnızca F Tipi hapishanelerde kalan hükümlülere, tutuklulara uygulanmadığını, bu politikanın yaşamın her alanında, herkese, doğal olarak hepimize uygulandığını göstermişti eylemiyle. Biraz sertti

eylemi ama kendisi bugüne kadar tecritin ortadan kaldırılması için her yolu denediğini, yapacak başka bir şey kalmadığını söylüyordu. Zaman Av. Behiç Aşçı'nın haklı ya da haksız olduğunu tartışacak zaman değildi ne yazık ki. Ölüm orucu içeride ve dışarıda devam ediyordu ve 122'nin üzerine her an 123 rakamının eklenebileceği endişesini taşıyorduk. Bu endişeyle oluştu "Tecrite Karşı Sanatçılar" ve "Hepimiz Tecritteyiz" kavramları. Gerçekten de hepimiz tecritteydik ve hepimiz de tecrite karşı bir şeyler yapılması taraftarıydık."

Bu konuşmaların ardından "hepimiz tecritteyiz" çalışması için bir prova alanında buluştu oyuncular. Toplandılar sahnenin etrafında birer ikişer. Prova başladı. Beyaz koltuk biçiminde sandalyeler vardı ve salondaki oyuncular gardiyanlar tarafından birer ikişer bu sandalyelere oturtuluyorlardı. Kalkmak için dilekçe vermek zorundaydılar. Sigara içmek, tuvalete gitmek hepsi izne tabiydi. Prova yaparken zaman zaman gerginlikler, hafif itiş kakışlar oldu. Ara verildiğinde gruptakiler anladılar ki bu yaptıkları bilinen tiyatro değil. Tiyatroda her şey "oyun" üstüne kuruludur ve oyun gibi yapılır. Burada ise fiili durumlar oluşuyordu. Prova sonrası bu çalışmanın oyun değil bir "canlandırma" olduğu konusunda karşılıklı konuşmalar yapıldı.

26 Temmuz günü İstanbul Barosu'nun Staj ve Eğitim Merkezi'nde ilk gösteri için toplandı. Gardiyanlar siyah fanilalar giydiler kafalarına siyah şapkalar taktılar.

Önce bir basın toplantısı yapıldı. Toplantıda düşünür Mihri Belli, tiyatro yönetmeni Beklan Algan, Avukat Gülçin Çaylıgil ve yazar Bilgesu Erenus tecritle ilgili açıklamalar yaptılar ve düşüncelerini anlattılar. Ardından tecrite katılacak sanatçılar üzerlerinde sayılar yazan turuncu renkli gömleklerini giyerek tecrit alanına alındılar.

Bir hoparlörden yapılan "Devlet Konuk Evi'ne hoş geldiniz. Bu kapıdan girdiğinizde kimlik ve kişiliğinizin hiçbir önemi kalmamıştır, artık yalnızca bir sayı-sınız. Eskiden ıslah diyorduk, Avrupa Birliği Normlarında tretman deniyor. Sizi iyileştireceğiz. İyileşeceksiniz! Allah Kurtarsın" sözleriyle canlandırma başladı.

Kimler yoktu ki tecrite giren. Tiyatro sanatçısı Emre Koyuncuoğlu, Gülşen Tuncer ve Metin Coşkun, müzikçi Vedat Sakman, Ufuk Karakoç ve Nurettin Güleç, tıp doktoru Şebnem Korur Fincancı ve bir dolu aydın.

Kapıda avukat oyunu, gerçek avukatlar arasında oynandı. Zira kapıda avukat arkadaşlarına yol vermeyen, üstlerini saldırgan bir tavırla aramaya kalkan oyuncu Enver Akan da gerçek yaşamda bir avukattı. Oyun 6 saat sürdü. Prova-

dan daha yoğun gergin anlar yaşandı. Tecriti uygulayanlar da, katılanlar da gerilimden yorgun düştüler.

Tecriti yaşayanlar canlandırma bitimi duygularını şöyle ifade ettiler:

“Çok heyecanlandım, çok etkilendim. Tam Sinop’ta bir proje yapmak üzereyken bir etkinlik-happening’ten haberim oldu. Düşündüğüm bir sürü şeyin somut halini gördüm.” (yönetmen Emre Koyuncuoğlu), “Türk tiyatrosu kurucusu Muh-sin Ertuğrul, seyirci için der ki; seyirci oyuna alınanda beyaz kâğıtla gelir. Oyun bittikten sonra beyaz kağıt görünen görünmeyen notlarla doludur. İşte böyle yararlı notlarla bilinçlendim.” (oyuncu Ayla Algan), “Bu alanda çalışan bir hekim olarak hastalarımın empati yapabildiğini sanıyordum, yanılıyordum. Bir oyun içinde dahi olsa, yaşamak tanıklık etmekten çok başka çok daha ağır.” (Doktor Şebnem Korur Fincancı).

Tecritle ilgili canlandırma ile birlikte değişik basın-yayın organlarında yazılar çıkmaya başladı. Yazar Erenus tecrit üzerindeki sansürü azıcık kımıldattığımızı söyleyerek gösteriyi sürdürmeyi önerdi. Yollara düştük. Yolumuz kâh İzmir’e düştü. Orada yazar Dinçer Sezgin ve Tiyatroevi oyuncuları yönetmenleri Hamit Demir’le omuz verdi bu çabaya, kâh İzmir’e, kâh Ankara’ya, kâh Bursa’ya derken bir baktık ki dere tepe düz gitmişiz ama tecriti uygulayanlar bir arpa boyu bile yol almamışlar, nato kafa, nato mermer bir biçimde oldukları yerde ayak diyorlar.

Bir yanda canlandırma sürerken öte yandan bilim adamları yollara düştüler. Milletvekillerine, yöneticilere bir kez daha bilimin diliyle hukuk insanları ise hukuk diliyle anlattılar. Dosyalar sunuldu, basın yayın organlarında yazılar yazıldı. Adalet Bakanı’ndan görüşme için randevular istendi. Ama sayın bakan aydınlardan bucak bucak kaçmayı tercih etti.

Günler geçiyordu. Avukat Behiç Aşçı ve ona omuz veren eylem arkadaşları Gülcan Görüroğlu, Sevgi Saymaz gün geçtikçe eriyip gidiyorlardı. Mücadele ise azminden hiçbir şey yitirmeden sürüyordu.

Gün geldi toplandı sanatçılar tecrit gömleklerini ülkeyi yönetenlere postaladı, gün geldi Taksim Meydanı’nın ortasında toplandı. Şarkılar söylediler. “Tecriti kaldırım ölümleri durdurun” diye haykırdılar. Yeni yıla giderken Meclis Başkanı’nın tutsak ailelerine verdiği sözle umutlandılar, ardından Adalet Bakanı’nın kaskatı sözleriyle bir kez daha karalar bağladılar.

Bu arada ölüm orucunun 250. gününde sanatçılar Avukat Behiç Aşçı’nın yanına koştular. Ona şarkılar söylediler. Bir genç oyuncu Nâzım’ın “Yaşamaya Da-

ir” dizelerini onun gözlerinin içine bakarak okudu.

22 Ocak günü bir televizyon kanalında bilim adamı Doktor Gencay Gürsoy yayınlanan genelgeyle kapıların açılacağı açıklamasını yaparken akşamın alaca karanlığında bir yanda sanatçılar öte yanda bilim insanları bir başka yanda politik uğraş verenler yollara düştüler. Caddelerden geçtiler. Caddeler az önce öldürülen yazar Hırant Dink’e ağlıyordu. Avukat Behiç Aşçı’nın kapısı önünde Devrimci İşçi Sendikaları Başkanı, İstanbul Barosu Başkanı ve Türk Tabipler Birliği Başkanı Gencay Gürsoy açıklamalar yaparken caddede toplanan onlarca insan birbirine bakıyordu nemli gözlerle.

Bu işin politika bir ucundan tutmuştu, bilim bir başka ucundan, sanat ise diğer ucundan. Her alan kendi diliyle anlatmıştı aynı gerçeği. Ortak mücadelenin değirmenine su taşımıştı.

Bu önemli bir deneydi. Öncelikle umudu elden vermemişlerdi. Herkes kendi dünyasında “olmayacak” sözcüğünü kendine bile yasaklamıştı. Her mücadelenin olduğu gibi bu eylemin de gizli kahramanları vardı. Ama onlar hepsi kenarda duruyorlardı ve varılan hedefi gösteriyorlardı gülümseyerek ve yitip gidenlerin acısını içlerinde duyup sessizce ağlıyorlardı.

Tecritle dövüşün ardından bir kez daha bakmak gerekiyor. Politika, bilim ve sanatın ilişkisine. Elele verdiklerinde nasıl “enginleri fethetme” ruhuyla koştuklarına bir kez daha bakmak gerekiyor. Birlikte el ele hareket ettiklerinde nasıl yeryüzünü sarstıklarına, karşılarında duran duyarsızlıkları nasıl parçaladıklarına “kâğıttan kaplan” medyatik güçlerin oyunlarını ve yalanlarını nasıl yere çaldıklarına bir kez daha bakmak gerekiyor.

EK

Birini sürekli izleme

Asıl bulunduğu yerden uzaklaşabilmesi için gerekli olan alandan mahrum bırakma fiili. “Kişiliğinizi parçalamaktan başka hiçbir amacı yoktur tecritin... demiş İspanyol, F tipinde 16 yıl yatan Tomax Carrera Juarros ve şöyle devam etmiş:

“İnsanların 15 gün tecritte kalarak konuşmayı nasıl unuttuklarını, daha doğrusu konuşmadıklarını gördüm. Dünyadan ve hayattan koparılmışsın, ama hâlâ varolduğunu biliyorsun. Biliyorsun ki hâlâ bir sesin var, ama senden alınmış istesen de sesin çıkmıyor...”

1977-92 yıllarında Frankfurt F tipi cezaevinde yatan Gunter Sonnenberg o yıllarını şöyle anlatıyor:

İnsan uzun süre kapalı bir odada kaldığında, hiçbir ses duymadığı ve hiçbir insan görmediği zaman, pencereden dahi bakmadığı zaman, yani ses, görme gibi uyarıcıları almadığı zaman, hastalanıyor. Bu bir işkence. Hiç delil bırakmayan bir işkence. Yani vücutta herhangi bir yara izi yok. Ama insan fark ediyor. Çünkü bilincini kaybediyor. Hafıza kaybediliyor. Gerçekle hayal arasındaki çizgi kalkıyor. İnsan konuşmayı da unutuyor, konuştuğunu ve düşündüğünü ayırt edemiyor. Yıllar sonra dışarı çıktığımda, insanlara soru soruyordum ama cevap alamıyordum. Çok kızırıyordum. Sonra farkettim ki konuşmuyordum, sadece soruyu düşünüyordum... İnsan, tecriti kelimelerle anlatamıyor. Serbest kaldıktan sonra, tecriti insanlara anlatabilmek için birçok etkinliğe katıldım. Her seferinde farkettim ki, insan bunu anlatamıyor. Bunu ancak yaşayan anlayabilir. Tecritin, insanın kişiliğine verdiği zararları hissediyorsunuz, ama anlatamıyorsunuz. Bunu anlatabilecek kelimeler yok.

Sorun da burda zaten.

Anlaşıyor ki tecriti uygulayanlar bunları yapmak istiyor. Tecrit nereden gelirse gelsin buna karşı çıkmak insan olmanın gereğidir.

Tecrit, bir insanlık suçudur.

Bu suçu işleyenler muhakkak bir gün insanlığa hesap vermek zorunda kalacaktır.

Devletler bu suçu tüm dünyada "Siyasi olarak" işlemektedirler.

Buna "DUR" demek, 'ben insanım' diyen herkes tarafından dile getirilmelidir.

TECRİT SUÇTUR.

(Kemal Kaplan)

F TİPİ CEZAEVLERİ İÇİN İTİRAZIMDIR

Cezadır, insanı sevdiğinden ayırmak,

Kapatmak dört duvara.

İnsan sıcağı, dertleşecek yürek

Azaltır cezayı ama.

Çıkıp yürünecek alan kapalı,

Kapalı gökyüzü pencerelere.

Onurla beklemek kesilen süreyi,

Paylaşmak onurunu korumayı

Genişletir ufku.

İnsanı kendi sesine kapamak,

Kapamak yapayalnızlığına.

Azaltmak insanlığın bir yanını,
Düşü, yüreği, akli koparmak.
Adı ne olursa olsun tek anlam taşır:
İşkence!
İşkence onura yönelik bir iş,
Ey elinde kalemi olan, ey karar gücü,
İşkence suçtur, ceza değil,
Hücre, işkencedir.
Ey karar gücü, ey eli kalemler bir dakika dur
Kapa göğze pencereni,
Sesini kapa sevdiklerinin.
Kapan kendi ayak sesine,
Bir gececik, bir gececik dene.
Hücreyi savunmadan önce
Dene ıssızda bir ot olmayı,
Akmayı bir dere nasıl çölde akarsa, dene.
Sonra konuş,
Sesin kalmışsa,
Bakabiliyorsan aynada yüzüne.

(Sennur Sezer - 2006)

HEPİMİZ TECRİTTEYİZ OYUNU TECİRİTİ UYGULAYANLARIN ŞEHRİNDE ANKARA'DAYDI!

Hepimiz Tecritteyiz isimli oyunun bir tekrarı Ankara'da oynandı. 7 Ekim Cumartesi günü saat 13.00'de bir basın toplantısı ile başlayan oyuna yaklaşık 100 kişi katıldı.

Ankara Barosu Eğitim Merkezi'nde oynanan oyunun açılış konuşmasını ÇHD Genel Sekreteri ve Tecrite Karşı Dayanışma Komitesi üyesi Av. Selçuk Kozağaçlı yaptı. Kozağaçlı tecriti birebir yaşadıklarını, F tiplerini hedeflerinin neler olduğunu vurgulayarak artık hapisane isminin dahi kullanılmadığını, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Sincan İnfaz Kampusu olarak adlandırıldığını vurguladı. Artık bir hapisaneler (Sincan'da 11 tane hapisane yapılmış) kenti inşa edilmeye başladığını ve tecritin sadece içerisiyle sınırlı kalmadığını belirttikten sonra sözü oyunun yazarı Bilgesu Erenus'a verdi.

Bilgesu Erenus bu oyunun kurallarını ben koymadım, bu kurallar yaşamımızın her alanında bize dayatılan kurallardır. Diyerek tecritin yaşamımızın her alanında varlığını sürdürdüğünü bu nedenle tecriti hapisanelerle sınırlamanın yanlış oldu-

ğunu vurguladı. Ardından Hepimiz Tecritteyiz oyununda giyilen önlükleri Başbakan, bakan ve parti başkanlarına gönderip oyuna davet edildiğini anlatan Erenus, önlükleri oyuna gelen dinleyicilere göstererek umarız davetimizi kabul edip gelirler dedi.

Şair-fotoğraf sanatçı Mehmet Özer ise basının sansürle tecriti nasıl koyulaştırıldığının üstünde durdu. Her ne olursa olsun direnenler daima kazanır dedi. Mehmet Özer'den sonra oyunun yönetmeni Mehmet Esatoğlu, Behiç Aşçı'nın durumuna ilişkin kaygılarını dile getirdi. Direnişin yedinci yılında olduğunu ve bedellerinin ağır olduğunu, hâlâ da bedel ödendiğini vurguladı. Oyunun kurallarını anlattıktan sonra tecrite girecek olan aydın ve sanatçılara oyun önlükleri giydirilip alt katta bulunan tecrit hücrelerine indirildi. Gardiyanların "her şey vatan için" sloganlarıyla tutukluları hücrelere götürüldü.

Ankara Barosu Eğitim Merkezi'nin girişinden başlayarak ikinci kata kadar Mehmet Aslan'ın karikatür sergisi bulunuyordu. Gelen izleyicilerin ilgiyle izledikleri bir sergide oyunu tamamlayan bir başka yandı.

Yaklaşık 7 saat süren oyuna sanatçılar, aydınlar, çocukları tecrit altında tutulan aileler katıldı. Oyunda zaman zaman gergin, zaman zaman duygulu anlar yaşandı. Oyunun yönetmeni zaman zaman oyunu keserek bunun bir oyun olduğu uyarısında bulunmak zorunda kaldı.

Oyundan sonra oyuna katılan ve oyunda yer alanların düşüncelerini yazdıkları deftere duygularını şöyle dile getirdiler:

Beş dakikalık şakadan/oyundan bir tecrite dahi dayanmak mümkün, terledim, gerildim, ense kökümdeki tüyler dikildi, beynimin içinde sıcak bir basınç ve burada yarım saat nasıl geçer diye bir tereddüt ve hayalime başvurdum, kendimi uçak otobüs yolculuğunda hayal ettim, yine tıklandım, müzik çıldırtıyordu, gardiyan gerçek gardiyan, oyun diye girdim ama arkadaşım olan oyunu düzenleyenlerden nefret etmeye başladım. Allah yardımcıları olsun. Vahşet. Ölümü tercih ederim. Söz. Gücüm oldukça tecrite karşı insanlık yazarlık görevini yapmaya daha çok çalışacağım. Bu kadar pis oyun görmedim.

Nihat Genç - Yazar

Bir oyun da olsa (ki gerçek) eşimi, evimi, sivil giysili insanları özledim.

İnsan türü varolduğundan bu yana, insani yönü ile, hayvani yönü hep çelişe, çatışa gelmiş. Bu bir süreç, inanıyorum ki insanlık kazanacak.

Birçok şeyi unutuyoruz. Biz unuttukça da onlar anımsatıyor

Ali Balkız - Yazar

Bir tiyatro bölümü öğrencisi olarak deneyim kazandım. Gardiyan olarak zevk aldım. İnsan olarak acı çektim.

Velican Demirel - Öğrenci

Bu performansta kısa bir süre kalmak bile şu anda F Tipi hapisanelerde bulunan muhaliflerin ne kadar ağır koşullar içinde yaşamak zorunda bırakıldıklarını çok iyi anlatıyor.

İşkence, 12 Mart-12 Eylül darbelerinden sonra daha da geliştirilmiş.

F Tiplerindeki koşulların muhakkak değişmesi gerekiyor.

Oktay Etiman - Çevirmen

Tecritteydim,

...dim çünkü şimdi çıktım. Gerçekten dayak yemedim, gerçekten işkence görmedim. Çünkü miş gibi yapıyorduk. Sanaldı her şey. Dışarı çıkacağımı bildiğim halde sanki gerçekten cezaevindeymişim gibi hissettim bir süre sonra.

Her şeye dilekçe yazmak, dilekçelerin sonucunu alamamak, arkadaşlarının konuşamamak, en kötüsü türküler yoktu. İğrenç müzikler dinlettiler saatlerce. Bir süre sonra dışarı çıkmak tek amacınız oluyor. Tahliye edecegiz diyorlar, oyalyorlar. Kimse sizi duymuyor. Bir arkadaşımdan duymuştum. Sanırım Hallac-ı Mansur'un sözü:

Cehennem acı çektiğiniz yer değil. Acı çektiğinizi kimsenin duymadığı yerdir.

Acun Karadağ - Eğitim-Sen

Toplam 7 saat süren oyuna aralarında Esat Yarar, İsmail Beşikçi, Nihat Genç, Ali Yılmaz (Ekin Sanat Merkezi), Acun Karadağ (Eğitim-Sen), Kevser Çalışkan (BES 1 No'lu Şube), Mahzuni Akbağ (Eğitim-Sen), Fatma Borakoças (BES 1 No'lu Şube), Hasan Çağlar (Eğitim-Sen), Dinçer Öztürk (Eğitim-Sen 2 No'lu Şube), Mehmet Toğan (Eğitim-Sen 1 No'lu Şube), Resul Tuna (Eğitim-Sen 4 No'lu Şube), Kani Beko (Genel-İş Genel Sekreteri), Erol Ekici (Genel-İş, GYK Üyesi), İbrahim Dağlı (Eğitim-Sen), Mehmet Aydın (Eğitim-Sen), Oktay Etiman (Çevirmen), Ali Balkız (Yazar), Mehmet Özer (Fotoğraf sanatçısı, şair), Mustafa Özarslan (Müzisyen), Sezai Kaya (Tarım Orkam-Sen Genel Başkanı), ÇHD'li Avukatlar, Tecrite Karşı Dayanışma Komitesi üyeleri, TAYAD'lı Aileler, Ankara Temel Halklar Derneği, Halkevleri, İdil Can Müzik Topluluğu, Gençlik Derneği üyeleri, ATO temsilcisinin de bulunduğu 100 kişi katıldı.

Tecrite Karşı Aydın ve Sanatçıların Parmak Hesabı Oyunu:

Bilgesu Erenus

Toplam 2,5 dakika sürer.

Oyuncu, siyahlar giymiştir.

Ortada durup elleriyle oyun çıkaracaktır.

Aydın ve sanatçılar kenarda onu izlerken birden başlayarak, 122'ye kadar saymaya başlarlar.

Kimi zaman tek, kimi zaman birkaç kişi, kimi zaman grupça, kimi zaman fı-sıltı, kimi zaman çılgınlıkmişçasına, içlerinden geldiği gibi...

Oyuncunun oyun süresince izleyeceği kendi parmaklarının her biri, tek tek, tecrite karşı ölüm oruçlarında yitirilenlerdir.

İlk on: Her birine her sayıda şaşırarak bakar.

İkinci on: Ellerini çevirir, avuç içinden sayılanları tek tek izler.

Üçüncü on: Koruma içgüdüsüyle ellerini bedenine yaklaştırarak bakar parmaklarına tek tek.

Dördüncü on: Yüzündeki telaş artmaya başlar. Ellerini birbirine yaklaştırarak her sayıda tek tek parmaklarına bakar.

Beşinci on: Ellerini birbirine kenetleyerek, parmaklarını sayılarda yine tek tek görür.

Altıncı on: Parmaklarını tek tek görürken, güçlkle kenetlemiştir ellerini.

Yedinci on: Kenetli elleri sanki dışarıdan bir zorlamayla birbirlerinden koparılırken yine parmaklarını tek tek görür.

Sekizinci on: Yüzünde acı belgindir. Parmakları kasılı kalmıştır yine de tek tek görür her sayıda.

Dokuzuncu on: Yüzündeki ifade çaresizliktir, kıvrık parmaklı ellerini öne doğru birilerine göstermek istercesine uzatır.

Onuncu on: Ellerini biraz daha öne uzatırken yine tek tek görür parmaklarını. Yaşadığı öfkedir o an.

On birinci on: Ellerini sola uzatmıştır dinelen bir umutla.

On ikinci on: Ellerini sağa uzatmayı dener, tek tek parmaklarına bakarken.

121. ve 122. sayılarda, sol eliyle, sağ elinin serçe ve yüzük parmağını sıkı sıkıya kavrar.

Sonra sol eliyle, diğerini iç içe yumruk haline getirir.

Bir bebek başıymışçasına sol göğünün üstüne kor ve bedeninde çok hafif bir salıntı belirir.

Müzisyenler pp bir sesle, "dandini dandini dastana'yı söylemeye başlarlar.

Aydın sanatçılardan biri, ninninin üstüne esrik bir sesle konuşmaya başlar.

- Onlar sayı değildi.. Onların bir ismi vardı.... Her biri bir çocuktu onların... Gençti... Yiğit'ti, gelindi, kızdı... hu hu pııııı... Her biri, Gülsüman'dı, Şenay'dı, Sevgi'ydi, Osman'dı.... (Birkaç isim daha) hu hu pııııı.. Parmak hesabına durduk. Her biri sayı değil, candı onların... Dastana Dastana ... Destan Destana! 123. Kim olacak? Behiç mi? Aşçı? Sevgi mi? Sevgi? Gül mü, can mı, Gülcan?

(Ninni biraz yükselir)

- Sayı hesabına durduk.... Ellerimiz... Ellerimize bakamayacağız.

Sayı hesabına durduk... Ellerimiz... Ellerimiz utanacak bizden.

Sayı hesabı... Ellerimiz bize itaat etmeyecek artık.

Sayı... Ellerimiz lanetleyecek bizi.

Sayı... Ellerimiz bağışlamayacak bizi

Ellerimiz...

Hu hu

Pıııııııııı

Hıııııııııı

Hu!

Oyuncu ellerine verdiği bebek görüntüsünü bozmadan, dizleri üzerine çöker.

Ellerini bedeninden biraz uzaklaştırıp, bir anne sevecenliğiyle bakar.

Ninni ff söylenir, öfkeyle.

Oyuncu kararlı ayağa kalkar.

Ellerini koynuna gizlemiştir.

Kısa bir an sonra eller sanki kendiliğinden bedenden uzaklaşıp, protesto tav-
rıyla dikilirler.

Oyuncu- 123. Ölümü..... Durduralım!

Sanatçı ve aydınlardan isteyenler, sol yumruklarıyla destek verir.

- Durduracağız!